

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas II. De causa Increata Entis Rationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

derentur, non videretur quidquam quod esset impossibile.

ASSERO 2. *Etiam Phantasia, non posse facere ens rationis.* Est assertum contra Suar. & Arriag.

RATIO. Quia etiam illa non percipit plus, quam percipiant sensus externi, nec ad aliud se extendit, quam ad sensibilia. Ens autem rationis non est sensibile. Quod ipsum sic aliter proponitur. Si sensus communis, phantasia, &c. faceret ens rationis, & haberet objectum idem collectum quod sensus particulares & non haberet, haberet quidem ut supponitur, non haberet autem, quia extenderetur etiam ad id, quod non percipitur sensu, nempe ad ens rationis.

DICES 1. Sensus internus habet vim comparandi objecta specie distincta, apprehendereque potest hircum tanquam cervum. Ergo potest facere tam bene ens rationis, quam intellectus, dum componit hircum cum cervo.

RESPONDETUR. Sensum internum habere vim noscendi speciem externam hirci & cervi, compositio autem ejus externa non facit ens rationis, sed est possibilis.

DICES 2. cum Arriag. Demus aliquod objectum, quod nec divinitus potest esse nisi in hoc loco, nihilominus phantasia potest illud imaginari in alio loco.

RESPONDETUR. Imaginationem solum efformaturam sibi speciem externam illius rei, conjunctam cum sensibilibus illius loci, jam autem ad rationem entis rationis, non sufficit unio externorum speciei, alias pingeretur etiam ens rationis, invenireturque in monstris. Consultatur Pontius hanc objectionem solvens.

DICES 3. Fallitur canis, umbrâ hominis, & si tunc percutiatur occulte ab altero, putabit se percussum ab illa umbra hominis, hinc umbram illam allatrabit & refugiet. Ergo conjungit ille canis duo impossibilia.

RESPONDETUR. Eo casu non imaginari canem quod sit illic umbra, sed quod sit homo, nec imaginatur identificationem illorum duorum, quod tamen requiritur ad rationem entis rationis. An autem negationes cognoscat sensus, de hoc alias actum.

ASSERO 3. *Per secundam & tertiam operationem non posse ens rationis fieri ab illis, qui tenent oppositum.*

RATIO. Quia impossibile est fieri secundâ & tertîâ operationem, sine proportionato assensu & dissensu, nullo enim distingueretur à prima operatione, consequenter nec potest fieri per illas ens rationis, sine assensu vel dissensu. Sed si oppositum constat, non potest fieri assensus vel dissensus, intellectus enim est potentia necessaria, ergo nec fieri eo casu, per illas operationes ens rationis.

ASSERO 4. *Per primam operationem posse fieri ens rationis, etiam ab illis qui oppositum sciunt.*

RATIO. Quia ex una parte habetur in intellectu vis apprehendendi oppositum ei quod scitur, ex alia parte non repugnat etiam identitatem horum concipi, ut dictum supra, Ergo verè tunc fiet ens rationis.

ASSERO 5. *Quamvis voluntas possit ferri in impossibile conditionatè, hoc tamen ferri ipsius, non est propria & rigorosa datio esse, enti rationis.* Prima pars asserti aliunde supponitur, statque pro illa experientia, alias nunquam possemus dicere: vellem non peccasse, vellem amare Deum amore infinito &c. Secunda pars asserti sic

PROBATUR. Si fieret ens rationis à voluntate, fieret ex eo, quia aliquid impossibile, haberet in voluntate, esse tantum voliti. Sed per hoc non fieret ens rationis, quod ipsum probatur, quia si esse nonnisi voliti, daret voluntas, vel daret esse nonnisi voliti in actu primo, seu potius volibilis, & hoc non, quia hoc habet ex sua entitate facta, prout proposita ab intellectu, sicut & alia, rationem volibilis in actu primo, desumunt ab ipsamet entitate. Non dat etiam esse voliti in actu secundo, quia in hoc esse voliti, est actus volitionis, qui est quid reale, est etiam objectum, circa quod versatur volitio, cui Esse, non dat voluntas, sed supponit datum ab intellectu, ergo non dat volitio, esse voliti Chimæra.

Quod ipsum ulterius in hoc principium resolvitur, quia voluntas dat esse objecto, sed trahitur ab objecto, cum tamen esse, possit tribuere enti rationis, intellectus; quia voluntas ex suo modo tendendi trahitur, non dat esse, & sicut esse vis, dextri, nullum dant esse, sed supponunt circa quod versantur vel illud circumstantionant, ita & esse voliti, non dat esse.

DIFFICULTAS II.

De Causa increata Entis Rationis.

Sensus tituli est: An Deus faciat ens rationis, qua in re divisi sunt auctores, aliqui dicunt Deum nec cognoscere, nec facere etiam indirectè ens rationis. Ita Vasq. & Alarcon. Alii censent Deum cognoscere entia rationis, sed non facere. Ita Herize, Ruiz & alii: Alii docent Deum & cognoscere & facere directè entia rationis. Ita Fonseca Molin. & Ovied. Nomine indirectè facti entis rationis, intelligunt cognitionem, cognitionis, facientis ens rationis; nomine autem directè facti entis rationis, intelligitur, si illi datur esse, independenter ab omni intellectu creato. Si quis assumeret non posse fieri

† S

fieri

fieri ens rationis nisi per iudicium falsum, indubiè sequeretur à Deo illud non posse fieri, quia implicat eum facere iudicium falsum, sed nego aliter illud non posse fieri. Ut tota difficultas perstringatur.

ASSERO 1. *Deum cognoscere entia rationis à nobis facta.*

RATIO 1. Quia vel scit Deus omnem cognitionem, quam habeo, vel non scit; si non scit, omniscius non est; si non scit, & est omniscius, deberet nescire, ex eo, quia objectum scibile non est, est autem scibile ens rationis, quia alias nec ab intellectu creato sciri posset: si autem scit me facere ens rationis, ergo debet cognoscere & ipsum ens rationis, quia ad illud, cognitio, dicit ordinem transcendentalem.

RATIO 2. Ex Pontio. Quia si non cognosceret Deus ens rationis, non posset de aliqua propositione iudicare, quod esset vera, quia non posset iudicare, an sit conformis objecto: Si objectum ipsum non noscit, consequenter nec posset iudicare, an sit verum, Chimæram esse impossibilem, si non noscit chimæram.

RATIO 3. Ex absurdis. Quia Deus interrogatus, de quo cogitet homo, casu quo cogitet ens rationis, deberet respondere nescio. Cum item in multis occasionibus blasphemix committantur cum entibus rationis, puniens pro illis Deus, puniret pro eo, quod nesciret. Unde cum Deus cognoscat meam cognitionem, quæ repræsentat non solum extrema realia componentia ens rationis, sed & ipsam identitatem illorum, etiam hanc omniscius intellectus noscere debet. *Ad solvendas objectiones*

Noto. Deum cognoscentem entia rationis à nobis facta, non daturum extremis componentibus identitatem veram, sed tantum pro statu fictionis, cognosceret illa extrema, sibi identificari fictè. Unde Deus non fingeret tunc propriè, quia fingere, propriè est dicere aliter, quam in mente habeas, sed fingeret abusive, in quantum fingere, supponit pro dare esse tantum objectivum; ita tamen ut in Deum non cadat fingere entia rationis ex necessitate, quam importat imperfectus modus noster cognoscendi, nec ex deceptione erronea; sed ex titulo noscendi, quæ à creatura noscuntur.

ASSERO 2. *Quando cognoscit Deus cognitiones nostras, quæ faciunt ens rationis, & ex consequenti quando cognoscit ipsa entia rationis à nobis facta, & ipse facit ens rationis indirectè, ut vocant.*

RATIO 1. Asserti est. Quia cognoscens entia rationis à nobis facta, vel dat illis esse objectivum tantum, vel non dat. Si dat illis esse tantum objectivum, ergo illa facit, quia facere entia rationis, est dare illis esse tantum objectivum, quod solum illis convenit; si autem non dat illis esse objectivum, ergo illa non cognoscit, quia cognoscere tantum esse objectivum, nihil

aliud est, quam dare objecto, esse tantum objectivum.

RATIO 2. Quia si Deus cognoscens entia rationis à nobis facta, non faceret ens rationis indirectè ut dicunt, hoc idè esset, quia daret illis non esse, iudicando scilicet eodem actu rem non ita se habere, ut à nostro intellectu concipitur. Sed hoc non obstat, quia adhuc illis dat Deus esse tantum objectivum, quod ipsum probatur. Quia non potest negare quod aliquid se ita, vel ita habeat, quin illi det esse, quod negat. Hinc, si sit esse tantum objectivum, etiam hoc dare debet, negareque quod illud esse, sit esse verum, simileque quid contingit, cum dat Deus esse cogniti negationibus, quas attingit.

RATIO 3. Desumitur ex dictis supra. Quando ego dico me non posse facere ens rationis, do esse tantum objectivum enti rationis, ergo etiam cum Deus negat esse, entibus rationis à nobis factis, hoc ipso debet illis dare, esse tantum objectivum. Et certè prius est ratione noscere, quid sis negaturus, vel cui sis esse negaturus, quam negare, alias nescires cui aliquid negares, ergo & Deus debet scire, dareque esse illi in suo intellectu, cui debet negare esse verum. Hoc autem esse entis rationis, est esse tantum objectivum. Et sicut, dum ego dico, chimæra non est possibilis, non do esse chimæram, facio tamen ens rationis, ita faceret & Deus.

Est quidem verum, quod quando ego dico: non cognosco Paulum, non sequitur, quod hoc ipso illum cognoscam, ut suppono cognitione clara & germana, quia ad hoc non sufficit habere qualem qualem conceptum objectivum Pauli, sed est necesse, esse reale Pauli, habere cognitum, ad hoc autem ut fiat ens rationis, non est plus necessarium, quam dare illi esse objectivum, extra quod esse objectivum, nullum habet nec habere potest esse. Denique cognoscendo Deus meam cognitionem, tribuit esse illi cognitioni in suo intellectu, ergo & ei, quod repræsentat, idque propter essentialem cum objecto connexionem, jam autem id quod repræsentat, est quod habet esse tantum objective in intellectu.

DICES. Sequitur positâ veritate asserti, non posse à nobis fieri entia rationis, quia impossibile est à nobis fieri ens rationis, quod jam factum manet, nihil enim fit, quod jam factum est. Sed si Deus agnoscendo entia rationis à nobis facta, facit ens rationis, omne ens rationis, antequam fiat à nobis, jam factum maneret ab æternitate à Deo, ab æterno noscente cogitationes nostras, factivas entis rationis.

RESPONDETUR. Imprimis argumentum multum probare, quia probaret etiam cognitionem nullam, posse nos habere, essent enim jam factæ, utpote præcognitæ à Deo. Dein-

de

de cūm Deus faciat ens rationis, non nisi ex suppositione nostrae factionis, hoc ipso debet supponi, factio illius à nobis. Denique nego sequel. probatio illius distinguitur. Impossibile est fieri ens rationis à nobis, quod manet factum à nobis. Conced. Impossibile est fieri à nobis ens rationis, quod factum est ab alio. Subdistinguo: Impossibile est fieri idem omnino, & eadem cognitione qua factum est ab alio conced. diverso modo, diversa cognitione, nego. Diversa autem cognitione nos fabricamus Ens rationis, à cognitione, quā Deus cognoscit Ens rationis.

Noro. Quod Deus sua cognitione neget esse reale entibus rationis, sed non negat esse tantum obiectivum; & licet cognoscens amorem vitiosum, non hoc ipso amet, quia amare non est dare obiectivum amori, sed facere ens rationis, non aliud est quam dare illi esse obiectivum, quod re, est tantum obiectivè in intellectu.

ASSERO 3. Deum directè & independentè à nostris conceptibus facere aliqua entia rationis.

RATIO 1. Asserti est. Independentè ab omni nostra cogitatione, vel scit Pater æternus Personam suam non esse Personam Filii vel non, si nescit, ergo intrinseca sua non novit, si scit non esse identitatem inter suam Personam, & Personam Filii, quæro, an sciat quid esset illa identitas, vel non sciat? si non scit, ergo non scit quid neget negando identitatem, si autem scit, ergo cognoscit illam identitatem, sed illa identitas non est nisi ens rationis, ergo cognoscit illud ens rationis, ergo tribuit illi esse obiectivum, sed illud esse, est esse tantum obiectivè, ergo tribuit illi esse requisitum ad ens rationis, adeoque facit ens rationis.

RATIO 2. Est communis, quia Deus videt repugnantiam hircocervi independentè à nostro intellectu, non potest autem cognoscere repugnantiam, seu negationem hircocervi, quin cognoscat hircocervum.

RATIO 3. Omnis possibilis noscendi modus, non involvens imperfectionem, Deo est tribuendus. Nulla autem imperfectio est, si Deus faciat ens rationis affirmativum, dicendo, Chimæram potest concipere intellectus humanus; vel si faciat ens rationis negativum v.g. Chimæra non est possibilis. *Ad solvenda quæ in contra possent objici.*

Noro 1. Si Pater potest dicere, mea Persona est diversa, à Persona Filii, poterit etiam indubiè negativè dicere: mea Persona non habet identitatem cum Persona Filii, consequenter (ut dictum) noscit, quid sit illa identitas, facit autem dictum ens rationis, non virtualiter tantum sed & formaliter, quia negationem identitatis, noscit in illa ipsa.

Noro 2. Quod concedamus negationem Leonis rationalis, cognosci à Deo in omnipo-

tentia, in qua videt non contineri Leonem rationalem, sed cur non poterit dicere absolute, hircocervus est impossibilis, adeoque noscere impossibilitatem illius, non virtualiter, sed formaliter.

Noro 3. Quod non possit quidquam cognoscere Divinus intellectus, quin cognoscat, consequenter quin det esse obiectivum prædicatis cognitis, consequenter etiam prædicatis entis rationis, quæ prædicata Entis rationis, non tantum neganter cognoscit Deus, quod ipsum sufficeret, ut dixi ad ens rationis, sed etiam affirmanter, ut cūm dicit: Chimæra est ab intellectu humano fingibilis. Addo falsam esse hanc causalem: ideo nos facere entia rationis, quia cognoscimus res per alias species: nam licet hoc in aliquibus entibus rationis fiat, qualia concedimus Deum non facere, sed id non evenit in omnibus entibus rationis. Imò Pater æternus non per alias species cognoscit negationem identitatis inter suam & Filii Personam, & tamen facit ens rationis, attingendo illam identitatem.

DIFFICULTAS III.

Potestne cognosci obiectum distinctum ab omni Ente reali?

CONTRA hætenus de ente rationis dicta assumitur hoc principium: Non potest ab intellectu cognosci, aliquod obiectum, distinctum ab omni ente reali.

Punctum Difficultatis 1.

Quid tenendum?

DICENDUM est. *Posse.* Ita antiquitas contra Recentiores.

PROBATUR 1. Quia id non excedit vim noscitivam creatam, estque secundum exigentiam Entis definiri post Aristotelem, & à sententia communi, Entis inquam, quod habet, esse tantum obiectivum in intellectu. Vis huius probationis stat in solutione argumentorum.

PROBATUR 2. Si intellectus obiectum non posset esse quidquam ab omni ente distinctum, id ideo esset, quia in illa cognitione, quæ dicitur esse statutiva entis rationis, iidem sunt termini, qui habentur dum attingitur obiectum reale. Sed hæc ratio non convincit. Tum quia iidem sunt termini in propositione affirmativa, qui in negativa opposita, si demas copulam, & tamen hoc non obstante, hæc propositio est affirmativa, illa negativa, Ergo etiam quantumvis utrobique sit obiectum reale, si mutetur copula, poterit

† S 2